

T.C
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

MEGEP

(MESLEKÎ EĞİTİM VE ÖĞRETİM SİSTEMİNİN
GÜÇLENDİRİLMESİ PROJESİ)

EL SANATLARI TEKNOLOJİSİ

ASTRAGAN İŞİ VE BLONYA İĞNESİ

ANKARA 2007

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından geliştirilen modüller;

- Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 02.06.2006 tarih ve 269 sayılı Kararı ile onaylanan, Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında kademeli olarak yaygınlaştırılan 42 alan ve 192 dala ait çerçeve öğretim programlarında amaçlanan mesleki yeterlikleri kazandırmaya yönelik geliştirilmiş öğretim materyalleridir (Ders Notlarıdır).
- Modüller, bireylere mesleki yeterlik kazandırmak ve bireysel öğrenmeye rehberlik etmek amacıyla öğrenme materyali olarak hazırlanmış, denenmek ve geliştirilmek üzere Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında uygulanmaya başlanmıştır.
- Modüller teknolojik gelişmelere paralel olarak, amaçlanan yeterliği kazandırmak koşulu ile eğitim öğretim sırasında geliştirilebilir ve yapılması önerilen değişiklikler Bakanlıkta ilgili birime bildirilir.
- Örgün ve yaygın eğitim kurumları, işletmeler ve kendi kendine mesleki yeterlik kazanmak isteyen bireyler modüllere internet üzerinden ulaşılabilirler.
- Basılmış modüller, eğitim kurumlarında öğrencilere ücretsiz olarak dağıtılır.
- Modüller hiçbir şekilde ticari amaçla kullanılamaz ve ücret karşılığında satılamaz.

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	iv
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ - 1	3
1. MODEL BELİRLEME	3
1.1. Astragan İşi ve Blonya İğnesi	3
1.1.1. Tanımı	4
1.1.2. Kullanılan Araç ve Gereçler	5
1.2. Diğer Nakışlardan Ayrılan Özellikleri	5
1.2.1. Kumaş ve İplik Özelliği	5
1.2.2. Desen Özelliği	6
1.2.3. Renk Özelliği	6
1.3. Desen İçin Faydalanılan Kaynaklar	6
1.4. Uygulandığı yerler	6
UYGULAMA FAALİYETİ	7
ÖĞRENME FAALİYETİ-2	9
2. MALZEME İHTİYACINI BELİRLEME	9
2.1. Astragan İşi ve Blonya İğnesinde Kullanılan Kumaşlar	9
2.1.1. Çeşitleri	9
2.1.2. Özellikleri	9
2.2. Astragan İşi Ve Blonya İğnesinde Kullanılan İplikler	10
2.2.1. Çeşitleri	10
2.2.2. Özellikleri	10
2.3. Astragan İşi ve Blonya İğnesinde Kullanılan Yardımcı Ve Süsleyici	10
Malzemeler	10
2.3.1. Çeşitleri	10
2.3.2. Özellikleri	10
UYGULAMA FAALİYETİ	11
ÖĞRENME FAALİYETİ - 3	13
3. KUMAŞI İŞLEMENE HAZIRLAMA	13
3.1. Ölçü-Oran	13
3.2. Astragan İşi ve Blonya İğnesi Tekniğinde Kullanılan Desen Geçirme	13
Teknikleri	13
3.2.1. Çizerek Desen Geçirme	13
3.2.2. Kopya Kâğıdı İle Desen Geçirme	13
3.3. Deseni Kumaşa Geçirmede Kullanılan Araç Ve Gereçler	13
3.4. Astragan İşi Ve Blonya İğnesi Tekniğinde Kumaşı Germe	14
3.4.1. Kumaşı Germenin Önemi	14
3.4.2. Kullanılan Germe Araç Ve Gereçleri	14
3.4.3. Kumaşı Germe Yöntemleri	15
3.4.3. Kumaşı Germe Yöntemleri	15
UYGULAMA FAALİYETİ-3	16
ÖĞRENME FAALİYETİ - 4	18

4. MAKİNEYİ ASTRAGAN İŞİ VE BLONYA İĞNESİ TEKNİĞİ İÇİN HAZIRLAMA.....	18
4.1. Makineyi Astragan İşi ve Blonya İğnesi Tekniğine Hazırlamada Kullanılan Araç Ve Gereçler.....	18
4.2. Makineyi Blonya İğnesi Tekniğine Hazırlama	19
UYGULAMA FAALİYETİ.....	19
4.3. Makineyi Astragan İşi Tekniğine Hazırlama	20
UYGULAMA FAALİYETİ.....	20
ÖĞRENME FAALİYETİ - 5.....	22
5. BLONYA İĞNESİ TEKNİĞİNİ UYGULAMA	22
5.1. Blonya İğnesi Tekniğini Yaparken Dikkat Edilecek Noktalar.....	25
ÖĞRENME FAALİYETİ - 6.....	27
6. ASTRAGAN İŞİ TEKNİĞİNİ UYGULAMA	27
UYGULAMA FAALİYETİ.....	28
6.1. Astragan İşi Tekniğini Yaparken Dikkat Edilecek Noktalar	31
ÖĞRENME FAALİYETİ - 7	34
7. KENAR TEMİZLEME	34
7.1. Astragan İşi ve Blonya İğnesi Tekniğinde Kullanılan Kenar Temizleme Teknikleri	34
7.1.1. Önemi	35
7.1.2. Kenar Temizleme Tekniğini Seçerken Dikkat Edilecek Noktalar	35
7.2. Kenar Temizleme Çeşitleri.....	35
7.2.1. Köşe Çevirerek	35
7.2.3. Firkete Oyası ve Mekik Oyası Yaparak	35
7.2.4 .Hazır Bant ve Harçlarla.....	35
7.2.5 .Makine Nakışı Yaparak.....	35
UYGULAMA FAALİYETİ.....	37
ÖĞRENME FAALİYETİ -8.....	39
8. ÜTÜ YAPMAK	39
8.1. Bitmiş Ürünü Ütüleme	39
8.1.1. Ütülemenin Önemi	39
8.1.2. Ürünü Ütülemede Kullanılan Araç ve Gereçler	40
8.1.3. Ürün Özelliğine Göre Ütü Yapmak	40
8.1.4. İşlenmiş Ürünü Ütülerken Dikkat Edilecek Teknik Esaslar	40
8.2. Ütuden Sararan Yerlerin Temizlenmesi	40
UYGULAMA FAALİYETİ.....	41
ÖĞRENME FAALİYETİ-9	43
9. KALİTE KONTROL	43
9.1. Alt İplik Temizleme	44
9.2. Üst İplik Temizleme.....	44
9.3. Leke Çeşitleri	44
9.4. Leke Temizleme Yöntemleri.....	44
9.4.1. Leke Temizlemede Kullanılan Araç ve Gereçler	44

9.4.2. Leke Temizlemede Dikkat Edilecek Teknik Esaslar	44
UYGULAMA FAALİYETİ.....	45
MODÜL DEĞERLENDİRME	47
KAYNAKÇA	49

AÇIKLAMALAR

KOD	215ESB295
ALAN	El Sanatları Teknolojisi
DAL/ MESLEK	El ve Makine Nakışları
MODÜLÜN ADI	Makinede Astragan İşi ve Blonya İğnesi
MODÜLÜN TANIMI	Astragan işi ve blonya iğnesi (kordon tutturma), model belirleme, malzeme ihtiyacını belirleme, kumaşı işlemeye hazırlama, makineyi astragan işi ve blonya iğnesi tekniğine hazırlama ve uygulama, kenar temizleme, ütü yapma ve kalite kontrol konularının anlatıldığı öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/32
ÖN KOŞUL	“Kasnaksız Makine Nakışları” modülünü almış olmak.
YETERLİK	Astragan işi ve blonya iğnesi (kordon tutturma) tekniğini uygulamak.
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç Bu modül ile; gerekli ortam sağlandığında; ürüne ve tekniğe göre desen çizerek uygun malzeme üzerine makine de Astragan işi ve blonya iğnesi (kordon tutturma) tekniğini işleyip ürüne dönüştürebileceksiniz. Amaçlar <ol style="list-style-type: none"> 1. Ürüne uygun olarak model belirleyip renklendirebileceksiniz. 2. Ürüne uygun malzeme seçimi yapabileceksiniz. 3. Tekniğe ve ölçüye uygun olarak kumaşı işlemeye hazırlayabileceksiniz. 4. Astragan işi ve blonya iğnesi tekniğine uygun olarak makineyi işlemeye hazırlayabileceksiniz. 5. Tekniğe ve ölçüye uygun olarak astragan işi ve blonya iğnesi (kordon tutturma) tekniğini uygulayabileceksiniz 6. Tekniğe ve ölçüye uygun olarak kenar temizleme yapabileceksiniz. 7. Tekniğe ve ürüne uygun olarak ütü yapabileceksiniz. 8. Tekniğe ve ölçüye uygun olarak kalite kontrol yapabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Ortam: Aydınlik ve temiz atölye. Donanım: Desen kitapları, fotoğraf, dergi, yapılmış ürün örnekleri, renk katalogları, kumaş, iplik makine, makine ilave parçaları, kasnak kasnak bezi, makine nakış iplikleri, sim, parşömen kâğıdı, çizimde kullanılan malzemeler, renkli kalemler makas, bitmiş ürün, pul boncuk v.b.süsleme malzemeleri, düz veya zikzak dikiş makinesi, küçük ve büyük tornavida, fırça, toz bezi, kenar temizleme malzemeleri, ütü, ütü bezi, ütü masası, küvet, hata etiketi (meto).
ÖLÇME VE	Modülün içinde yer alan her faaliyetten sonra, verilen ölçme

EĞERLENDİRME

araçları ile kendinizi değerlendireceksiniz. Modül sonunda ise kazandığınız bilgi ve becerileri ölçmek amacıyla öğretmeniniz tarafından hazırlanacak ölçme araçları ile değerlendirileceksiniz.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Gelişen teknolojiyle birlikte, makine nakışlarının ön plana çıkması, zaman ve enerjiden tasarruf sağlayarak daha kolay ve kısa sürede işlemler yapılmasını sağlamıştır.

Makinede uygulanabilen nakışlardan biri olan astragan işi ve blonya iğnesi (kordon tutturma) tekniği, uygulamadaki kolaylığı sebebiyle kısa sürede yapılması, güzel ve zarif bir işleme olması ile çok tercih edilen işlemler arasında yer almaktadır. Ev dekorasyonunda, dekoratif örtülerde, aksesuarlarda, çanta ve terliklerde bunun yanı sıra çocuk, spor ve abiye kıyafetlerin süslenmesinde ve birçok alanda kullanılmaktadır.

Bu faaliyetleri başarı ile tamamladığınızda; güzel, zevkli ve aynı zamanda kısa sürede yapabileceğiniz bu işlemeyi hayatınızın her anında kullanabileceğiniz gibi ekonomik olarak gelir de sağlayabileceksiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

AMAÇ

Öğrenme faaliyetinde kazandırılacak bilgi ve beceriler doğrultusunda uygun ortam sağlandığında, ürüne uygun olarak model belirleyip renklendirebileceksiniz

ARAŞTIRMA

- Yapılmış ürün örnekleri araştırınız. Bu örnekleri sınıf da arkadaşlarınızla inceleyiniz.
- Astragan işi ve blonya iğnesi (kordon tutturma) tekniğine uygun desen araştırınız.
- Bulduğunuz desenleri sınıf arkadaşlarınızla paylaşınız.

1. MODEL BELİRLEME

1.1. Astragan İşi ve Blonya İğnesi

Şekil1.1:Astragan ve blonya iğnesi deseni

Resim 1.1:Örnek çalışma

1.1.1.Tanımı

Astragan

Astragan işi uygulanış şekli ile kum iğnesine benzemektedir. Uygun zemin üzerine, renkli iplikler yardımı ile desen, küçük daireler üst üste gelmeden ve boşluk bırakılmadan doldurulur. Desen kumaşın tersine çizilir, çizilen taraftan uygulanır. İşin esas yüzü işlemenin altta kalan kısmıdır. Kabarıklık bir görünümü vardır. Kabarıklık görünümü sağlamak için, alt iplik (masuraya) kalın, üst iplik ince kullanılır. Bu kabarıklık görünümü ile bir kürk cinsi olan astraganı anımsatır. Güzel görünümü ile göze hitap etmesi, kolay uygulanması kısa sürede yapılması, uygulama alanının fazla olması nedeniyle, tercih edilen bir nakış çeşididir.

Blonya İğnesi (Kordon Tutturma)

Blonya iğnesi, kordonun ince iplikle, elde veya makinede tutturularak yapılan bir nakış çeşididir. Uygulama şekli nedeniyle bu işe "kordon tutturma" da denilmektedir. Desenin içini, kordonları yan yana tutturarak, tamamen dolduracak şekilde uygulandığı gibi, kenar sularında tek sıra halinde de uygulanabilir. Desen kumaşın tersine çizilerek uygulama yapılır. İşlemenin altta kalan kısmı işin esas yüzüdür. Kordon olarak kullanılan iplik masuraya sarılır, kordonu tutturmada kullanılan ince iplik makinenin üstünde olmalıdır.

Resim 1.2 :Blonya iğnesi gözlük kılıfı

Resim 1.3: Blonya iğnesi

1.1.2. Kullanılan Araç ve Gereçler

- Zikzak düz dikiş veya düz dikiş makinesi
- Makine iğnesi (kumaşa uygun)
- Üst iplik (nakış makarası)
- Alt iplik (Kullanılan kumaşa ve desene uygun kalınlıkta iplikler, 8–12 numara koton yumaklar, kalın sim, kordone, orlon, makine yünü gibi.)
- Kasnak ve kasnak bezi
- Uygulama yapılacak zemin
- Desen
- Kumaş gerilmiş, deneme yapılacak yedek kasnak
- Dikiş malzemeleri
- Nakış makası
- Kalem

1.2. Diğer Nakışlardan Ayrılan Özellikleri

1.2.1 Kumaş ve İplik Özelliği

Astragan işi ve blonya iğnesi, seyrek olmayan, sık dokunuşlu bütün kumaşlar üzerine uygulanabilir.

Üstte kullanılacak iplikler ince, altta kalan ipliğin kalınlığı ise; yapılacak ürüne, kullanılacağı yere, kumaş ve desene göre belirlenir.

Resim 1.4: Astagan ve blonya iğnesi örtü

Resim 1.5: Astragan işi

1.2.2. Desen Özelliği

Astragan işi tekniği, küçük, geometrik, düz ve yuvarlak hatlı desenlere uygulanır. Blonya iğnesi tekniğinde ise birbirini takip eden desenler tercih edilir.

1.2.3. Renk Özelliği

Astragan işi ve blonya iğnesi tekniklerinde, doğada bulunan bütün renk ve tonları kullanılabilir.

1.3. Desen İçin Faydalanılan Kaynaklar

- Tabiatıan (iek, ağaç, böcek gibi),
- Geometrik Őekillerden (üçgen, kare, daire gibi),
- Çizilmiş desenlerden, desen kitaplarından,
- Eski Türk iŐlemelerinden, işlenmiş ürünlerden,
- Kumaş desenlerinden,
- in iğnesi desenlerinden.

1.4. Uygulandığı yerler

Günümüzde; yatak takımlarında, dekoratif örtülerde, ev dekorasyonun da (abajur perde süslemesi, pano v.b.), her tür kıyafetlerde (Abiye kıyafetler, spor kıyafetler, ocuk giysilerin de, gecelik ve sabahlıklarda), aksesuarlarda (Őapka, fular, Őal, terlik, çanta, mendil) astragan işi ve blonya iğnesi tekniği uygulanmaktadır.

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Astragan işi ve blonya iğnesi tekniğine uygun desen araştırınız.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Beyaz iş, Çin iğnesi v.b. desenlerinden yararlanabilirsiniz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Deseni tespit ediniz.	 <p>Şekil 1.2</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Kullanım alanına uygun desen seçiniz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kompozisyon hazırlayınız.	 <p>Şekil 1.3</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Seçilen desenin, kullanım alanına uygun ölçülerde olmasına dikkat ediniz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Deseni çiziniz.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Net çizgi çiziniz. ➤ Yuvarlak hatlarda şablon kullanınız.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Deseni renklendiriniz.	 <p>Şekil 1.4</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Fona uygun renk seçmeye dikkat ediniz.

NOT: Renkleri seçerken; renklerin uyumuna, renk geçişlerindeki tonlamaya dikkat edilmelidir.

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde, yapmış olduğunuz çalışmayı kendiniz ya da arkadaşlarınızla değişerek değerlendiriniz.

İşlem No	Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1	Astragan işi ve blonya iğnesi tekniğine uygun desen araştırdınız mı?		
2	Deseni tespit ettiniz mi?		
3	Kompozisyonu ölçüye uygun hazırladınız mı?		
4	Deseni tekniğe uygun çizdiniz mi?		
5	Deseni renklendirdiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonucunda eksikleriniz varsa öğrenme faaliyetine dönerek işlemi tekrarlayınız. Cevaplarınızın tamamı “evet” ise bir sonraki faaliyete geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

AMAÇ

Öğrenme faaliyetinde kazandırılacak bilgi ve beceriler doğrultusunda uygun ortam sağlandığında, ürüne uygun malzeme seçimi yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

Kullanacağınız alana uygun kumaş ve iplik araştırınız.

2. MALZEME İHTİYACINI BELİRLEME

2.1. Astragan İşi ve Blonya İğnesinde Kullanılan Kumaşlar

2.1.1. Çeşitleri

- Yöresel kumaşlar (Yerli dokumalar, Ödemiş ipeği v.b.),
- İpek,
- Saten,
- Tafta,
- Keten,
- Patiska
- Akfil,
- Jorjet,
- Çuha,
- Terikoton,
- Alpaka,
- Birman v.b. kumaşlar kullanılır.

2.1.2. Özellikleri

Sık dokunuşlu, seyrek olmayan her türlü kumaş üzerine uygulanabilir.

2.2. Astragan İşi Ve Blonya İğnesinde Kullanılan İplikler

2.2.1.Çeşitleri

- Nakış makarası,
- 8- 12 numara koton yumaklar,
- Makine yünü,
- Orlon,
- Fındık yumaklar, vb. gibi.

2.2.2. Özellikleri

İpliğın kalınlığı ve cinsi yapılacak ürüne, kullanılacağı yere, kumaş ve desene göre seçilir.

2.3. Astragan İşi ve Blonya İğnesinde Kullanılan Yardımcı Ve Süsleyici Malzemeler

2.3.1. Çeşitleri

Tığ, firkete, kasnak ve kasnak bezleri, kâğıtlar, kalemler, makas, ütü ve gereçleri gibi malzemeler yardımcı malzemelerdir.

Çeşitli ebatlarda ve şekillerde boncuklar, plastik ve madeni pullar, inci, stras, kurt, tırtıl gibi malzemeler kullanılan süsleyici malzemelerdir.

2.3.2. Özellikleri

Yardımcı ve süsleyici malzemeler, ürün yapımında kolaylık sağlar, ürünü süslemek için kullanılırlar.

Not: Daha geniş bilgi için “İşlemeye Hazırlık” modülünden bakınız.

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Ürüne uygun kumaş seçiniz.	➤ Kullanım alanını göz önünde bulundurunuz.
➤ Tekniğe ürüne ve kumaşa uygun iplik belirleyiniz.	➤ Kullandığınız kumaşa uygun seçim yapınız.
➤ İplik renklerini belirleyiniz.	➤ Renklerin birbirleri ile uyumuna dikkat ediniz.
➤ Yardımcı malzeme seçiniz (Süsleme yapmak için).	➤ Desene ve ürüne uygun pul boncuk, kurt tırtıl ve inci seçimi yapınız.
➤ İşleme yapacağınız makineyi seçiniz.	➤ Makineyi ışığı rahat alabileceği uygun konuma getiriniz.
➤ Kullanacağınız iğneyi seçiniz.	➤ İğneyi kumaşın kalınlığına uygun seçiniz. ➤ Ayrıntılı bilgi için bakınız "Kasnaksız Makine İşlemeleri" modülü.

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde, yapmış olduğunuz çalışmayı kendiniz ya da arkadaşlarınızla değişerek değerlendiriniz.

İşlem No	Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1	Ürüne uygun kumaş seçtiniz mi?		
2	Ürüne ve tekniğe uygun iplik belirlediniz mi?		
3	Süsleme malzemesini seçtiniz mi?		
4	Makineyi uygun konuma yerleştirdiniz mi?		
5	Kullanacağınız iğneyi, seçtiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonucunda eksikleriniz varsa öğrenme faaliyetine dönerek işlemi tekrarlayınız. Cevaplarınızın tamamı “evet” ise bir sonraki faaliyete geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-3

AMAÇ

Öğrenme faaliyetinde kazandırılacak bilgi ve beceriler doğrultusunda uygun ortam sağlandığında tekniğe ve ölçüye uygun olarak kumaşı işlemeye hazırlayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

Ürüne uygun desen araştırması yapınız.

3. KUMAŞI İŞLEMeye HAZIRLAMA

3.1. Ölçü-Oran

Yapılacak ürüne, kullanılacak yere, uygulanan tekniğe, kumaşa ve kişinin zevkine göre ölçü alınmalıdır. Belirlenen ölçüler dikkate alınarak kumaş hazırlanır.

3.2 Astragan İşi ve Blonya İğnesi Tekniğinde Kullanılan Desen Geçirme Teknikleri

3.2.1. Çizerek Desen Geçirme

Bu çizim tekniği özellikle açık renk, tüysüz ve düzgün dokunuşlu kumaşlara uygulandığında daha iyi sonuç verir. Patiska, opal, terilen gibi kumaşları örnek verebiliriz.

3.2.2. Kopya Kâğıdı İle Desen Geçirme

Koyu renk kumaşlarda tercih edilen bir tekniktir.

Not: Daha geniş bilgi için “İşlemeye Hazırlık Modülün” den faydalanabilirsiniz.

3.3. Deseni Kumaşa Geçirmede Kullanılan Araç Ve Gereçler

- İşleme için seçilen desen ,
- Parşömen ve mülaj kâğıdı ,
- Kalemler (2B, H, HB),
- Toplu iğne,
- Silgi,
- Kalemtraş,

- Meziire,
- Cetvel,
- Kopya kâğıdı.

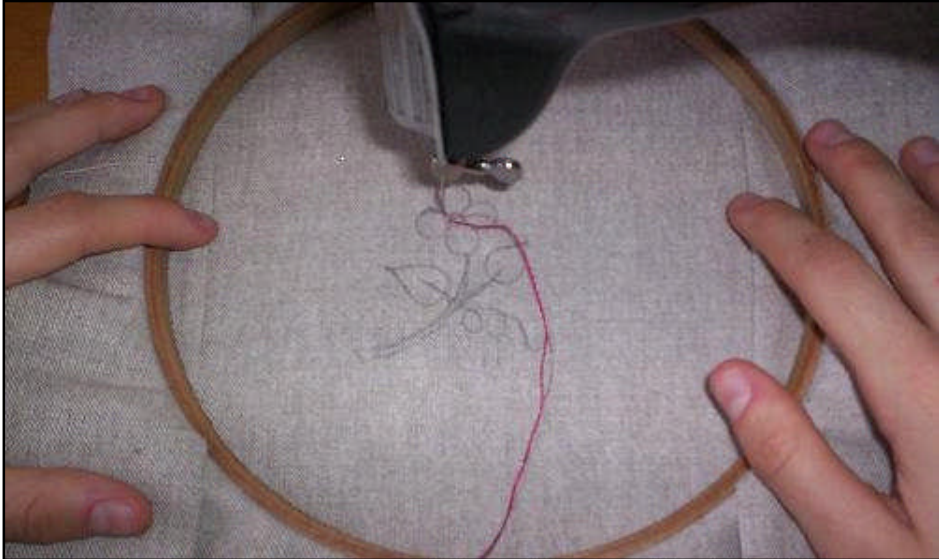
3.4. Astragan İşi Ve Blonya İğnesi Tekniğinde Kumaşı Germe

3.4.1. Kumaşı Germenin Önemi

Makine nakışı uygulanırken genellikle kumaşın gerilmesi gerekir. Astragan işi ve blonya iğnesi yapımında kumaş kasnağa gerilerek yapılır. Kumaşın gerginliği yapılan ürünün daha düzgün ve kaliteli çıkmasını sağlar. Aynı zamanda gerginliği iyi olan bir kasnakla işleme yapıldığında sonuca her zaman daha çabuk ulaşılır. İyi gerilmemiş kumaşa yapılan işleme de büzülme ve desende bozukluklar meydana gelir.

3.4.2. Kullanılan Germe Araç Ve Gereçleri

Uygulanacak germe tekniği; kumaşa, desen özelliğine, kullanılacak tekniğe göre tespit edilir. Astragan işi ve blonya iğnesi tekniklerinde germe işlemi kasnak ile sağlanır. Makinede kullanılan kasnak, el işleminde kullanılan kasnağa göre daha ince ve küçüktür. Makine nakışını uygularken plastik olan kasnaklarda gevşeme olacağından ahşap kasnak kullanılması gerekir.

Resim :3.1 Makine nakışına uygun olarak gerilmiş kumaş

3.4.3. Kumaşı Germe Yöntemleri

3.4.3.1. Kumaşı Kasnak İle Germe

- Kullanılan Araç Ve Gereçler
- Kasnak
- Kasnak bezleri,
- İşleme yapılacak kumaş
- Ekstrafor,
- İğne,
- İplik,
- Ütü,
- Ütü masası,
- Ütü bezi,

Kumaşı kasnağa germeden önce ütöleyiniz. Desenin konumuna göre gerekiyorsa hazırladığımız kasnak bezlerini tekniğe uygun dikişiniz. (İşlemeye Hazırlık Modülüne bakınız.)

Not: Kasnağın çemberinde bolluk var ise ekstraforu kat yapmayacak şekilde verev olarak sarınız.

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Kumaş hesabı yapınız.	➤ Yapacağımız ürünün ölçüsünü alırken dikkat ediniz.
➤ Kumaşı istenilen ölçüye göre kesiniz.	➤ Kumaşı keserken eğri kesmemeye dikkat ediniz. ➤ Kumaşınız iplik çekmeye elverişli ise ölçülerinize göre iplik çekiniz.
➤ Kumaşın kenar sürfilesini yapınız.	➤ Kumaşın atmamasına dikkat ediniz.
➤ Kumaşın orta teyeli alınınız.	➤ Orta teyeli alırken kumaşın ortasını kaydırmamaya dikkat ediniz.
➤ Deseni kumaşa geçiriniz.	➤ Astragan işi ve blonya iğnesi tekniklerinde desen kumaşın tersine çizilir ve tersinden işlenir. ➤ Kumaş özelliğine göre desen geçirme tekniğini kullanınız.
➤ Kumaşı geriniz. ➤ Büyük çemberi, işleme yapacağınız yerin altına gelecek şekilde yerleştiriniz. ➤ Kumaşın dört bir tarafına gelecek şekilde kasnak bezlerini yerleştiriniz. ➤ Küçük çemberi üzerine getirin ve iki elinizle bastırınız. ➤ Kumaşın, en ve boy ipliğine dikkat ederek kumaşı geriniz.	➤ Tekniğe ve ürüne uygun olarak, kumaşı en ve boy ipliklerine dikkat ederek geriniz. ➤ Germe işlemini yaparken kumaşı verevinden kesinlikle çekmeyiniz. ➤ Kumaş inceyse kesinlikle kumaştan çekmeyiniz, kasnak bezlerinden tutarak geriniz. ➤ Ayrıntılı bilgi için bakınız ‘‘KASNAKSIZ MAKİNE NAKIŞLARI’’

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde yapmış olduğunuz çalışmayı kendiniz ya da arkadaşlarınızla değişerek değerlendiriniz.

İşlem No	Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1	Kumaş hesabı yaptınız mı?		
2	Kumaşı istenilen ölçüye göre kestiniz mi?		
3	Kumaşın kenar sürfilesini yaptınız mı?		
4	Kumaşın orta teyelini aldınız mı?		
5	Deseni kumaşın tersine geçirdiniz mi?		
6	Kumaşı tekniğe uygun gerdiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonucunda eksikleriniz varsa öğrenme faaliyetine dönerek işlemi tekrarlayınız. Cevaplarınızın tamamı “evet “ ise bir sonraki faaliyete geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-4

AMAÇ

Öğrenme faaliyetinde kazandırılacak bilgi ve beceriler doğrultusunda uygun ortam sağlandığında, astragan işi ve blonya iğnesi tekniğine uygun olarak makineyi işlemeye hazırlayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

Günümüzde kullanılan makine çeşitlerini araştırınız. Öğrendiklerinizi rapor haline getirip sınıfa sununuz.

4. MAKİNEYİ ASTRAGAN İŞİ VE BLONYA İĞNESİ TEKNİĞİ İÇİN HAZIRLAMA

4.1. Makineyi Astragan İşİ ve Blonya İğnesi Tekniğine Hazırlamada Kullanılan Araç Ve Gereçler

Kullanılan Araç Ve Gereçler

- Dikiş makinesi,
- Makine iğnesi (Kumaşın kalınlığına göre iğnenin numarasını ayarlayınız.),
- Makine nakış iplikleri (alt iplik ve üst iplikler),
- Kumaş,
- Kasnak ve kasnak bezleri,
- Desen,
- İğne(dikiş iğnesi) iplik, makas,
- Makine yağı,
- Küçük tornavida,
- Büyük tornavida,
- Fırça,
- Toz bezi.

4.2. Makineyi Blonya İğnesi Tekniğine Hazırlama

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Çalışma yerini ve araç gereçlerini hazırlayınız.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Makinenizi ışık arkadan ve soldan gelecek şekilde uygun konuma getiriniz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Makinenin baskı ayağını çıkartınız.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Sandalyenize dik oturunuz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Makinenin dişlilerini düşürünüz.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Masuraya kordonu tekniğe uygun olarak sarınız.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Alt ipliği seçerken üst ipliğin rengini dikkate alınız. ➤ Kordonu sıkı ya da gevşek olmayacak şekilde sarınız.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Masurayı mekiğe yerleştiriniz.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Masuranızı saat yönünde mekiğe yerleştiriniz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kordon gergin olacak şekilde mekiğimize ayar yapınız.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kordon kalınlığını göz önünde bulundurunuz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ İğneyi makineye takınız.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ İğneyi iplik ve kumaş kalınlığına göre ayarlayınız.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kullanacağınız rengi tespit ediniz.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Desenin sol üst köşesinden başlayınız. ➤ Kordon renginde üst iplik kullanmaya dikkat ediniz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Üst İpliği makineye takınız.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Üst ipliği seçerken alt ipliğin rengini dikkate alınız. ➤ İpliği takarken hiçbir aksamı atlamamaya dikkat ediniz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Üstten gelen ipliğin gerginliğini ayarlayınız.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Üst iplik gerginliği, altta kullanılan kordon kalınlığına uygun olarak ve kordonun düzgünlüğünü bozmayacak şekilde ayarlanmalıdır.

4.3.Makineyi Astragan İşi Tekniğine Hazırlama

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Çalışma yerini ve araç gereçlerini hazırlayınız.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Gerekli araç ve gereçleri eksiksiz olarak yanınıza alınız.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Makinenin baskı ayağını çıkartınız.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Makinenin dişlilerini düşürünüz.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Masuraya alt ipliği tekniğe uygun sarınız.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Alt ipliği seçerken üst iplik rengini dikkate alınız.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Masurayı mekiğe yerleştiriniz.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ İpliği sıkı ya da gevşek olmayacak şekilde sarınız.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Mekik üzerinde alt iplik ayarı yapınız.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Alt iplik gevşek olacak şekilde mekiği ayarlayınız.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ İğneyi makineye takınız.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ İğneyi iplik ve kumaş kalınlığına göre ayarlayınız
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kullanacağınız rengi tespit ediniz.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Üst ve alt ipliğin aynı renk olmasına ve üst ipliğin ince olmasına dikkat edilmelidir.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Üst İpliği makineye takınız.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Üst ipliği seçerken alt ipliğin rengini dikkate alınız. ➤ İpliği takarken hiçbir aksamı atlamamaya dikkat ediniz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Üstten gelen ➤ ipliğin gerginliğini ayarlayınız.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Üst ipliğin gergin olmasına dikkat ediniz.

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde, yapmış olduğunuz çalışmayı kendiniz ya da arkadaşlarınızla değişerek değerlendiriniz.

İşlem No	Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1	Çalışma yerini ve araç gereçlerini hazırladınız mı?		
2	Makinenin baskı ayağını çıkardınız mı?		
3	Makinenizin, dişlilerini düşürdünüz mü?		
4	Masuraya kordonu tekniğe uygun olarak sardınız mı?		
5	Masuranızı mekiğe yerleştirdiniz mi?		
6	Kordon kalınlığını göz önünde bulundurarak mekik ayarı yaptınız mı?		
7	İğneyi makineye taktınız mı?		
8	Kullanacağınız rengi tespit ettiniz mi?		
9	Üst ipliği makineye eksiksiz taktınız mı?		
10	Kordon kalınlığına uygun üst iplik ayarı yaptınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonucunda eksikleriniz varsa öğrenme faaliyetine dönerek işlemi tekrarlayınız. Cevaplarınızın tamamı “evet “ise bir sonraki faaliyete geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-5

AMAÇ

Öğrenme faaliyetinde kazandırılacak bilgi ve beceriler doğrultusunda uygun ortam sağlandığında tekniğe uygun olarak blonya iğnesi tekniğini uygulayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

İşlenmiş blonya iğnesi örneklerini araştırınız. Bulduğunuz işlenmiş ürünleri sınıf da arkadaşlarınızla inceleyiniz.

5. BLONYA İĞNESİ TEKNİĞİNİ UYGULAMA

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Örnek bezini yedek kasmağa geriniz ve deneme yapınız.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Örnek beziniz işleme süresince kasmağa gerili biçimde yanınızda bulunsun.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Yedek kasmağınızı makinenize yerleştiriniz.	 <p>Resim: 5.1</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Baskı ayağı milini indiriniz. ➤ Başlama noktasında kumaşa iğneyi batırıp çıkararak alt ipliği kumaşın üstüne alınız.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kumaşın zeminine elinizi bastırarak alt ipliği (kordonu) kumaşın yüzeyine çıkarınız.

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kasnağa gerilmiş deneme parçası üzerinde makineyi kordon tutturma işine ayarlayarak deneme yapınız. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Alt iplik gergin, üst iplik alt iplikten biraz gevşek olacak şekilde ayar yapınız.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Desen çizilmiş kumaşınızı kasnağa geriniz. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kumaşı kasnağa gererken zedelememeye dikkat ediniz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kumaş gerilmiş kasnağınızı makinenize yerleştiriniz 	 <p style="text-align: center;">Resim 5.2</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Uygulama yapılacak bölümü iğne altına yerleştirip baskı ayağı milini indiriniz. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Baskı ayağını yukarıda bırakırsanız, iplik bol gelecek ve makinenizin ayarı bozulacaktır.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Başlama noktasına iğneyi batırıp çıkararak alt ipliği kumaşın üstüne alınız. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kumaşın zeminine elinizi bastırarak alt ipliği (kordonu) kumaşın yüzeyine çıkarınız
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Desenin çevresinden düz makine dikişi geçiniz. 	 <p style="text-align: center;">Resim 5.3</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Makine dikişini normal dikişten biraz uzun yapınız. ➤ Desen çizgisinin dışına çıkmamaya çalışınız. ➤ İşleme yaparken üste görünen kısım işlemin tersi olacaktır unutmayınız. ➤ Düz yüzü altta kalan işlemdir; temizliğine ve işlemesine dikkat ediniz.

<p>➤ Desenin içini birinci sıraya paralel olarak yan yana doldurunuz.</p>	 <p style="text-align: center;">Resim 5.4</p> <p>➤ Sırayı bozmamaya dikkat ediniz.</p>
<p>➤ Kasnağı iğnenin altından çıkartınız.</p>	
<p>➤ İplikleri işlemenin tersinde tutturup kesiniz.</p>	 <p style="text-align: center;">Resim 5.5</p> <p>➤ İplikleri pekiştirirken düğüm yapmamaya dikkat ediniz.</p>
<p>➤ İşlemenin altta kalan kısmı işin esas yüzüdür.</p>	 <p style="text-align: center;">Resim 5.6 İşlemenin esas yüzü</p>

5.1. Blonya İğnesi Tekniğini Yaparken Dikkat Edilecek Noktalar

- Makinenin blonya iğnesi tekniğine uygun hazırlanmasında, alt ipliğin gergin, üst ipliğin alt ipliğe göre biraz gevşek şekilde olmasına dikkat ediniz.
- Deseni çizerken çok koyu çizmemeye dikkat ediniz.
- Desen çizimlerinizin net olmasına dikkat ediniz.
- Desen çizimlerinizde yuvarlak hatlarda şablon kullanınız.
- Deseni kumaşa geçirirken, deseni kumaşın ters tarafına çizilmesine dikkat ediniz.
- Kumaşın ütülü olmasına dikkat ediniz.
- Kasnağın ince olmasına dikkat ediniz.
- Kasnak bezini dikerken, dikişin kumaşın yüzeyinde kalacak şekilde olmasına dikkat ediniz (Kasnağın altına gelecek yüzeyin düz olması gerekir.)
- Kumaşı gererken en ve boy ipliklerine dikkat ediniz.
- Kumaşı kasnağa gererken, kumaşın verevinden çekmemeye dikkat ediniz.
- Kasnağa gerdiğiniz kumaşınızın gergin olmasına dikkat ediniz.
- Kordon olarak kullanılacak iplik masuraya sarılarak makinenin altında, tutturmada kullanılacak ince ipliğin makinenin üstünde olmasına dikkat ediniz.
- Baskı ayağını, işleme yaparken kesinlikle indirmeyi unutmayınız.
- İğne kalınlığının kumaşa uygun olmasına dikkat ediniz.
- Kordon renginde üst iplik kullanmaya dikkat ediniz.
- Blonya iğnesi tekniğini uygularken, desenin dışından içeriye doğru uygulamaya dikkat ediniz.
- Desenin içini birinci sıraya paralel olarak yan yana doldurmaya dikkat ediniz.
- İşleme yaparken desenin dışına taşmamaya dikkat ediniz.
- Renk uyumuna dikkat ediniz.

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde yapmış olduğunuz çalışmayı kendiniz ya da arkadaşlarınızla değişerek değerlendiriniz.

İşlem No	Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1	Çalışma yerini ve araç gereçlerini hazırladınız mı?		
2	Makinenizi işlemeye hazırladınız mı?		
3	Örnek bezinizi yedek kasmağa gerdiniz mi?		
4	Örnek bezi gerili olan kasmağınızı makinenize yerleştirdiniz mi?		
5	Baskı ayağı milini indirdiniz mi?		
6	Başlama noktasına iğneyi batırıp çıkararak alt ipliği kumaşın üstüne aldınız mı?		
7	Deneme yaptınız mı?		
8	Desen çizilen kumaşınızı kasmağa gerdiniz mi?		
9	Desen çizilmiş kumaşınızı makinenize yerleştirdiniz mi?		
10	Baskı ayağı milini indirdiniz mi?		
11	İşleme yapacağınız yeri tespit ettiniz mi?		
12	Kumaşın zeminine elinizi bastırarak alt ipliği kumaşın yüzeyine çıkardınız mı?		
13	Desenin çevresinden düz makine dikişi geçtiniz mi?		
14	Desenin içini birinci sıraya paralel olarak yan yana doldurdunuz mu?		
15	Kasmağı iğne altından çıkardınız mı?		
16	İplikleri işlemenin tersine tutturup kestiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonucunda eksikleriniz varsa öğrenme faaliyetine dönerek işlemi tekrarlayınız. Cevaplarınızın tamamı “evet” ise bir sonraki faaliyete geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-6

AMAÇ

Öğrenme faaliyetinde kazandırılacak bilgi ve beceriler doğrultusunda uygun ortam sağlandığında tekniğe uygun olarak astragan işi tekniğini uygulayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

İşlenmiş astragan işi örneklerini araştırınız. Bu örnekleri sınıfta arkadaşlarınızla inceleyiniz.

6. ASTRAGAN İŞİ TEKNİĞİNİ UYGULAMA

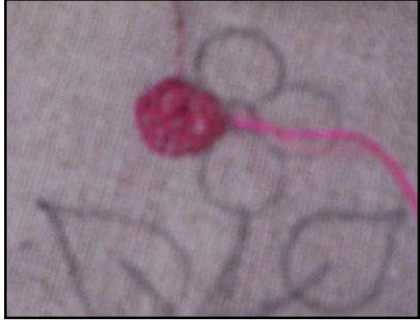

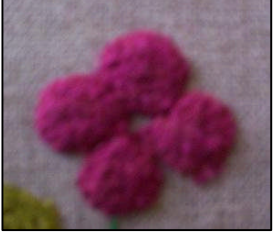
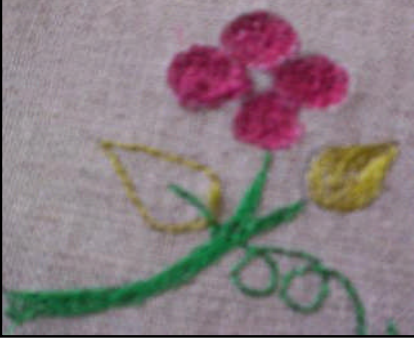

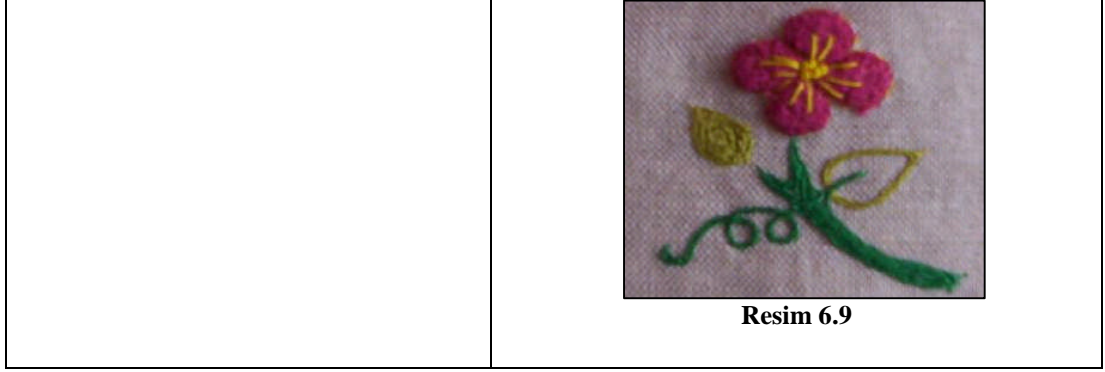
Resim 6.1: Astragan tekniği ile işlenmiş örtü

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Örnek bezini yedek kasnağa geriniz.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Örnek beziniz işleme süresince kasnağa gerili biçimde yanınızda bulunsun.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Yedek kasnağınızı makinenize yerleştiriniz.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Baskı ayağı milini indiriniz.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Başlama noktasına iğneyi batırıp çıkararak alt ipliği kumaşın üstüne alınız	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kumaşa elinizle bastırarak alt ipliği üste alınız.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kasnağa gerilmiş deneme parçası üzerinde makineyi astragan işi tekniğine ayarlayarak deneme yapınız (alt iplik gevşek, üst iplik gergin).	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kasnağın tersi kontrol edilerek, mekikten gelen kalın ipliğin küçük bukleler halinde kabarıklıklar oluşturması gerektirdiğini bilerek ayar yapınız.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Desen çizilmiş kumaşınızı kasnağa geriniz.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Astragan işinin kumaşın tersine işlendiğini unutmayın, işin esas yüzü işlemenin tersidir.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kumaş gerilmiş kasnağınızı makinenize yerleştiriniz.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Uygulama yapılacak bölümü iğne altına yerleştirip baskı ayağı milini indiriniz.	 <p>Resim 6.2</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Baskı ayağını yukarıda bırakırsanız, iplik bol gelecek ve makinenizin ayarı bozulacaktır. ➤ İşleme yaparken üste görünen kısım işlemenin tersi olacaktır unutmayınız. ➤ Düz yüzü altta kalan işlemedir; temizliğine ve işlemesine dikkat ediniz.

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Başlama noktasında kumaşa iğneyi batırıp çıkararak alt ipliği kumaşın üstüne alınız. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kumaşın zeminine elinizi bastırarak alt ipliği kumaşın yüzeyine çıkarınız.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kasnağı, küçük daireler meydana gelecek şekilde oynatarak, önce desen çizgisi kenarından daireler içe gelecek şekilde ilk sırayı yapınız. 	<div data-bbox="704 445 1224 797" data-label="Image"> </div> <p style="text-align: center;">Resim: 6.3</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Desen çizgisinin dışına çıkmamaya dikkat ediniz. ➤ Desenin içini küçük daireler fazla üst üste gelmeden ve boşluk bırakmadan doldurunuz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dıştan içe doğru daireleri yan yana yapmaya devam ediniz, sonra desenin içini tamamen doldurunuz. 	<div data-bbox="690 963 1268 1398" data-label="Image"> </div> <p style="text-align: center;">Resim 6.4</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Desenin sivri uçlarında şeklin bozulmaması için düz dikişle dönüş yapınız. ➤ El, ayak ve göz koordinasyonunu kurmaya dikkat ediniz.

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Desenin birinci sırası bittikten sonra, kabarık görünümü vermek için, aynı işlemi ikinci kez uygulayınız. 	 <p style="text-align: center;">Resim 6.5</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ İkinci kez uygularken desen çizgisinin biraz içerisinden yapmaya dikkat ediniz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Daha kabarık bir görünüm isterseniz, aynı işlemi üçüncü kez uygulayabilirsiniz. 	 <p style="text-align: center;">Resim 6.6</p> <p style="text-align: center;">Resim 6.7</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Üçüncü sırayı isteğiniz doğrultusunda uygulayınız.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ İşleme bittikten sonra, iplikleri işlemenin tersinde tutturunuz. 	 <p style="text-align: center;">Resim 6.8</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ İplikleri tuttururken düğüm yapmayınız.

Resim 6.9

6.1. Astragan İşi Tekniğini Yaparken Dikkat Edilecek Noktalar

- Makineyi astragan işi tekniğine uygun hazırlarken, alt ipliğin gevşek, üst ipliğin biraz gergin olmasına dikkat ediniz.
- Deseni çizerken çok koyu çizmemeye dikkat ediniz.
- Desen çizimlerinizin net olmasına dikkat ediniz.
- Desen çizimlerinizde yuvarlak hatlarda şablon kullanınız.
- Deseni kumaşın ters tarafına çizmeye dikkat ediniz.
- Kumaşın ütülü olmasına dikkat ediniz.
- Kasnağın ince olmasına dikkat ediniz.
- Kasnak bezini dikerken, dikişin kumaşın yüzeyinde kalacak şekilde olmasına dikkat ediniz (Kasnağın altına gelecek yüzeyin düz olması gerekir.).
- Kumaşı gererken en ve boy ipliklerine dikkat ediniz.
- Kumaşı kasnağa gererken verevinden çekmemeye dikkat ediniz.
- Kasnağa gerdiğiniz kumaşınızın gergin olmasına dikkat ediniz.
- İnce ipliğin üstte, kalın ipliğin alt masurada olmasına dikkat ediniz.
- Baskı ayağını, işleme yaparken kesinlikle indirmeyi unutmayınız.
- İğne kalınlığının kumaşa uygun olmasına dikkat ediniz.
- Astragan işi tekniğini, desen çizgisinden başlayarak, daireler içe gelecek şekilde uygulamaya dikkat ediniz.
- Yaptığımız dairelerin büyüklüğü eşit, boşluk kalmayacak şekilde yan yana olmasına dikkat ediniz.
- Desenin dışına taşmamasına dikkat ediniz.
- Renk uyumuna dikkat ediniz.

Resim 6.10:Astragan ve blonya iğnesi tekniğinde işlenmiş peçete

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde yapmış olduğunuz çalışmayı kendiniz ya da arkadaşlarınızla değişerek değerlendiriniz.

İşlem No	Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1	Çalışma yerini ve araç gereçlerini hazırladınız mı?		
2	Makinenizi işlemeye hazırladınız mı?		
3	Örnek bezinizi kasmağa gerdiniz mi?		
4	Örnek bezi gerili olan kasmağınızı makinenize yerleştirdiniz mi?		
5	Baskı ayağı milini indirdiniz mi?		
6	Kumaşa elinizle bastırarak alt ipliğinizi üste aldınız mı?		
7	Deneme yaptınız mı?		
8	Desen çizilen kumaşınızı kasmağa gerdiniz mi?		
9	Kasmağa gerilen kumaşı makineye yerleştirdiniz mi?		
10	Baskı ayağını indirdiniz mi?		
11	İşleme yapacağınız yeri tespit ettiniz mi?		
12	Kumaşın zeminine elinizi bastırarak alt ipliği kumaşın yüzeyine çıkardınız mı?		
13	Desenin içini küçük daireler üst üste gelmeden ve boşluk bırakmadan doldurdunuz mu?		
14	Desenin içini tamamen doldurdunuz mu?		
15	İşlemeyi bitirdikten sonra ipliğinizi tutturdunuz mu?		

ÖĞRENME FAALİYETİ-7

AMAÇ

Öğrenme faaliyetinde kazandırılacak bilgi ve beceriler doğrultusunda uygun ortam sağlandığında tekniğe uygun olarak kenar temizleme yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Yaptığınız ürüne ve kumaş özelliğine uygun kenar temizleme tekniklerini araştırınız.

7. KENAR TEMİZLEME

7.1. Astragan İşi ve Blonya İğnesi Tekniğinde Kullanılan Kenar Temizleme Teknikleri

Resim 7.1: İğne oyası ile kenar temizleme tekniği

7.1.1. Önemi

Kenar temizleme tekniği, işlemenin görünümünü açısından çok önemlidir. Uygulanacak olan kenar temizleme tekniği, yapılacak işin tekniğine uygun olduğu zaman, yapılan iş kullanışlı ve estetik görünür.

Bu teknikler; kullandığımız kumaşa uygulanan tekniğe, kişisel zevke ve kullanım alanına göre değişiklikler gösterir.

7.1.2. Kenar Temizleme Tekniğini Seçerken Dikkat Edilecek Noktalar

- Kenar temizleme tekniğinin, işleme tekniğine uygun olmasına,
- Kullanılacak yere uygun olmasına,
- Kullanılacak kumaşa uygun,
- Desen özelliğine uygun,
- Kişinin zevkine uygun,
- Ekonomik ve kullanışlı olmasına dikkat edilmelidir.

7.2. Kenar Temizleme Çeşitleri

7.2.1. Köşe Çevirerek

- Kumaşın kenarını kıvrırıp baskı dikişini yaparak,
- Kenar yapılan sulara baskı dikişini ile tutturarak,
- Antika yaparak.

7.2.2. Tığ Danteli Yaparak

- Tığ dantelini kumaşın kenarına yaparak,
- Elde yapılmış tığ dantelini kumaşın kenarına dikerek uygulanır.
-

7.2.3. Firkete Oyası ve Mekik Oyası Yaparak

Bu teknik kenarları temizlenmiş olan (köşe yapılarak) örtülerde uygulanır.

Elde yapılmış firkete ve mekik oyarını, kumaşın kenarlarına dikerek bitmiş işin kenar süslemesini yapılmış olur.

7.2.4. Hazır Bant ve Harçlarla

Bitmiş işin kenarını kıvrırıp ya da katlayarak, hazır bant ve harçlar teğelleyip, makine dikişini ile tutturulur.

7.2.5. Makine Nakışı Yaparak

Kenar temizleme teknikleri hakkında daha geniş bilgi için “İşlemeye Hazırlık Modülü”ne bakınız.

Resim7.2: Köşe yaparak kenar temizleme tekniği

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
<p>➤ Ürüne ara ütü yapınız.</p>	<p>➤ İşlemenin üzerine ütü basmayınız.</p> <p>➤ Kumaş özelliğine uygun ütü ayarını seçmeyi unutmayınız.</p>
<p>➤ Ürüne, tekniğe ve zevke uygun kenar temizleme çeşidini seçiniz.</p>	<p>➤ Tekniğe ve kumaş özelliğine uygun kenar temizlemesi seçmeye dikkat ediniz.</p> <p>Resim 7.3</p>
<p>➤ Uygun kenar temizleme çeşidini ürününüze uygulayınız.</p>	<p>➤ Seçtiğiniz tekniğin işlem basamakları için bakınız “İşlemeye Hazırlık” modülü.</p>

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde yapmış olduğunuz çalışmayı kendiniz ya da arkadaşlarınızla değişerek değerlendiriniz.

İşlem No	Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1.	Ürüne ara ütü yaptınız mı?		
2.	Tekniğe ve kumaş özelliğine uygun kenar temizlemesi seçtiniz mi?		
3.	Tekniğe uygun kenar temizleme çeşidini ürününüze uyguladınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonucunda eksikleriniz varsa öğrenme faaliyetinde ilgili konuya geri dönerek işlemleri tekrarlayınız.

ÖĞRENME FAALİYETİ-8

AMAÇ

Öğrenme faaliyetinde kazandırılacak bilgi ve beceriler doğrultusunda uygun ortam sağlandığında tekniğe uygun olarak, ütü yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- İşlemede kullanılacak kumaş özelliğine uygun ütü ısı ayarlarını araştırınız.

8. ÜTÜ YAPMAK

8.1. Bitmiş Ürünü Ütüleme

Resim 8.1: Ütü ve ütü masası

8.1.1. Ütülemenin Önemi

Bitmiş ürüne net ve güzel bir görünüm kazandırmanın yanı sıra, ürünün dayanıklılığını arttırmak ve çabuk kirlenmesini önlemek amacıyla uygulanan bir yöntemdir. Bitmiş işin teknik özelliği, kumaş özelliği, kullanılan iplik ve diğer malzeme özelliği (sim kırma tel, pul, boncuk, tırtıl gibi) göz önünde bulundurarak ütüleme yapılmalıdır.

Astragan işi tekniği kabartılı bir işleme olduğundan dolayı, yumuşak bir zemin üzerinde (işlemenin altına havlu koyarak) işlemenin tersinden ütü yapılması gerekmektedir.

8.1.2. Ürünü Ütülemede Kullanılan Araç ve Gereçler

- Ütü,
- Ütü masası,
- Ütü bezi,
- Küvet,
- Su,
- Kola,
- Kabartılı işlemlerde (astragan işi, Maraş işi, vb.) kullanmak üzere havlu.

Daha geniş bilgi için “İşlemeye Hazırlık” modülüne bakınız.

8.1.3. Ürün Özelliğine Göre Ütü Yapmak

Nakışta bitmiş ürünü ütülerken şunlar göz önünde bulundurulmalıdır.

- Kumaşların hammadde özelliği,
- Kumaşların dokuma özelliği,
- İşleme tekniğine göre ütü yapılmalıdır.

8.1.4. İşlenmiş Ürünü Ütülerken Dikkat Edilecek Teknik Esaslar

- Ütü yapılacak ortamın ve ütü altının temiz olması,
- Ütü ayarının kumaşa uygun hazırlanması,
- Ütü sıcaklığının başka bir kumaş üzerinde denenmesi,
- İşlemeye başlamadan önce; işleme yapılacak kumaşın ütülenmesi gerekmektedir.
- Kumaşı ütülerken boy ipliği doğrultusunda ütü yapmaya dikkat edilmelidir.
- Kumaşa vevv yönünde ütü yapılmamalıdır, aksi halde kumaş esneyecektir.
- Saten türü kumaşlar buharlı ütü ile ütülenmemelidir.
- Teğelli bölümlerin, üzerine ütü basarken dikkat edilmelidir.
- Narin kumaşlarda ütü yapılırken kumaşın sararmaması için kâğıt kullanılmalıdır.
- İşleme bittikten sonra, işlemenin özelliğini bozmadan tekniğine uygun, net ütü yapılmalıdır.
- Yardımcı malzemelerle süsleme yaptığınız ürünleri ütülerken; pul, boncuk, stras, kurt, tırtıl gibi malzemelerin üzerine ütü basılmamalıdır.
- Kabartılı işlemlerde,(astragan işi ve Maraş işi gibi) işleme özelliğinin bozulmaması için, yumuşak bir zemin üzerinde ütü yapılmalıdır.

8.2. Ütüden Sararan Yerlerin Temizlenmesi

Ütü yaparken sararan yerleri oksijenli su ile ya da 1lt. Su içerisine ½ kahve kaşığı boraks koyarak bu su ile silinebilir.

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Ütü masasının üstünü ve çevresini temizleyiniz.	
➤ Ütüyi hazırlayınız.	➤ Ütüyi kumaş özelliğine uygun sıcaklıkta hazırlayınız.
➤ Ütü bezi veya kâğıt kullanınız.	➤ Kumaşın saramaması ve kirlenmemesi için dikkat ediniz.
➤ Kumaşı tersinden ütüleyiniz.	➤ Ütülerken kumaşın en ve boy ipliklerine dikkat ederek ütü yapınız.
➤ Astragan işi ve blonya iğnesi tekniğine uygun ütü yapınız.	➤ Astragan işi ve blonya iğnesinin kabarıklılığının bozulmaması için yumuşak bir zemin üzerinde ütü yapınız.

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde yapmış olduğunuz çalışmayı kendiniz ya da arkadaşlarınızla değişerek değerlendiriniz.

İşlem No	Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1.	Ütü masasının üstünü ve çevresini temizlediniz mi?		
2.	Ütü kumaş özelliğine uygun sıcaklıkta hazırladınız mı?		
3.	Ürünün sararmaması için ütü bezi veya kağıt kullandınız mı?		
4.	Ütü yaparken kumaşın en boy ipliklerine dikkat ettiniz mi?		
5.	Kumaşı tersinden ütülediniz mi?		
6.	Astragan işi ve blonya iğnesi tekniğine uygun ütü yaptınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonucunda eksikleriniz varsa öğrenme faaliyetinde ilgili konuya dönerek işlemleri tekrarlayınız.

ÖĞRENME FAALİYETİ-9

AMAÇ

Bu faaliyette verilen bilgi ve beceriler doğrultusunda uygun ortam sağlandığında ürünlerin kalite kontrolünü ve leke temizleme yöntemlerini öğrenip uygulayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Çevrenizde üretim yapan atölyelerde kalite kontrol konusunu araştırınız. Topladığınız verileri sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.
- Çevrenizdeki üretim atölyesine arkadaşlarınızla giderek kalite kontrol yapımını izleyebilirsiniz.
- Çeşitli kumaşlarda leke yöntemlerini uygulayarak deneyiniz, sonucunu rapor haline getirerek sınıf ortamında paylaşınız.

9. KALİTE KONTROL

Hataları tespit ederek, üretilen ürünün standartlara uygunluğunu belirleyen uygulamadır.

Kalite kontrol, ürün yapım aşamasında da uygulanmalıdır. Ürün tamamlandıktan sonra kalite kontrol yapılarak kullanıma hazır hale getirilmiş olur. Kalite kontrol yapılırken şu hususlara dikkat edilir.

- İşleme eksikliği,
- İplikleri çekince sökülme,
- Ürün ölçülerine uygunluğu,
- Alt ve üst yüzeylerde iplik temizleme,
- Oluşan lekeleri giderme.

Kalite kontrolün amacı, uyulması gereken kurallar ile ürün arasındaki farklılıkları tespit etmek. Üretim sonucu ortaya çıkan ürünlerin kullanım uygunluğunu belgelemektir. Hatalı ürünlerin düzeltilmesi veya yenilenmesidir.

9.1. Alt İplik Temizleme

Ürünlerin alt ipliklerini iğneye takarak, işlemenin içinden geçirerek, makasla keserek ürünün alt kısmı temizlenir.

9.2. Üst İplik Temizleme

Ürünler, işleme esnasında ve sonra incelenerek işleme eksikliklerini veya hatalı işlenmiş yerlerde düzeltme yapılır.

Ürünlerin yüzeyinde kalan iplikler iğne veya tığ yardımı ile işlemenin altına geçirilip tutturularak temizlenir.

9.3. Leke Çeşitleri

Kirletici bir maddenin yüzey üzerinde bıraktığı iz, kumaş veya ürün üzerinde oluşan kirlerdir.

9.4. Leke Temizleme Yöntemleri

- Tamponlama Yöntemi,
- Buharlama Yöntemi,
- Yıkama Yöntemi.

9.4.1. Leke Temizlemede Kullanılan Araç ve Gereçler

- Leke çıkarıcılar, çözücüler (soda, su, alkol, v.b)
- Temizleyiciler (sabun, deterjan)
- Ovucular ve emiciler (tuz, talk pudrası vb.)
- Alkaliler (amonyak, soda vb.)
- Asitler (limon suyu, sirke vb.)
- Ağartıcılar (oksijenli su, çamaşır suyu vb.)
- Mulâj kâğıdı, küvet, ütü bezi, temizlik bezi, ütü gibi

9.4.2. Leke Temizlemede Dikkat Edilecek Teknik Esaslar

- Kumaş üzerindeki leke türü
- Kumaş özelliği
- Kullanılacak temizlik maddesinin özelliği
- Temizleme yöntemi

NOT: Ayrıntılı bilgi için bakınız, “İşlemeye Hazırlık” modülü.

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Hatalı ve eksik işlenmiş yerleri tespit ediniz.	➤ Bitmiş ürünü gözden geçirerek tekniğe uygunluğunu kontrol ediniz.
➤ Üründe hatalı ve eksik yer varsa tamamlayınız.	➤ Desenden kontrol ederek tamamlayınız.
➤ Alt iplik temizliği yapınız.	➤ İplikleri işlemenin tersine alarak, pekiştirip kesiniz.
➤ Üst iplik temizliği yapınız.	➤ Düğüm oluşmamasına dikkat ediniz.
➤ Leke kontrolü yapınız.	➤ Ürün üzerinde leke olup olmadığını araştırınız. Makine yağı olup olmadığını kontrol ediniz.
➤ Leke temizliği yapınız.	➤ Ürün üzerinde leke varsa (bakınız “İŞLEMENE HAZIRLIK” MODÜLÜ) temizleyiniz.

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde yapmış olduğunuz çalışmayı kendiniz ya da arkadaşlarınızla değişerek değerlendiriniz.

İşlem No	Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1.	Bitmiş ürünü gözden geçirerek tekniğe uygunluğunu kontrol ettiniz mi?		
2.	Üründe hatalı ve eksik işlenmiş yer varsa tamamladınız mı?		
3.	Ürün üzerinde; alt iplik temizliği yaptınız mı?		
4.	Ürün üzerinde; üst iplik temizliği yaptınız mı?		
5.	Ürün üzerinde; leke kontrolü yapıp, var ise leke temizliği yaptınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonucunda eksikleriniz varsa öğrenme faaliyetinde ilgili konuya geri dönerek işlemleri tekrarlayınız.

MODÜL DEĞERLENDİRME

UYGULAMA SORUSU

Bitmiş ölçüsü:

Eni: 25cm

Boyu: 130cm olan şömendötable üzerine astragan işi ve blonya iğnesi tekniğine uygun desen çizerek renklendiriniz ve tekniğe uygun işleyiniz.

Astragan işi ve blonya iğnesi tekniğine uygun yaptığınız ürün üzerinde kenar temizleme tekniğini ürün özelliğini dikkate alarak uygulayınız.

İşlem Basamakları
➤ Astragan işi ve blonya iğnesi tekniğine uygun desen araştırması yapınız.
➤ Desen çizimi yapınız.
➤ Deseni renklendiriniz.
➤ Ürüne uygun kompozisyon hazırlayınız.
➤ Desene, ürüne ve zevkinize uygun malzeme seçimi yapınız.
➤ Kumaşı işlemeye hazırlayınız.
➤ Uygun teknikle deseni kumaşa geçiriniz.
➤ Kasnak bezlerini gerekiyorsa kumaşınıza dikişiniz.
➤ Kumaşı, kasnağınza tekniğine uygun geriniz.
➤ Makinenizi astragan işi ve blonya iğnesi tekniğine uygun hazırlayınız.
➤ Makinenizin tozunu alıp bakımını yapınız.
➤ Kasnağa gerdiğiniz kumaşınızı makinenize yerleştiriniz.
➤ Baskı ayarını indiriniz.
➤ Ürün üzerinde desene ve tekniğe uygun astragan işi ve blonya iğnesi tekniğini uygulayınız
➤ Ürün üzerinde tekniğe uygun kenar temizleme tekniğini uygulayınız.
➤ Tekniğe ve ürüne uygun ütü yapınız.
➤ Tekniğe ölçüye uygun kalite kontrolü yapınız.
➤ Zamanı iyi kullanınız.

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde, yapmış olduğunuz çalışmayı kendiniz ya da arkadaşlarınızla değişerek değerlendiriniz.

İşlem No	Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1	Astragan işi ve blonya iğnesi tekniğine uygun desen araştırması yaptınız mı?		
2	Desen çizimi yaptınız mı?		
3	Deseni renklendirdiniz mi?		
4	Ürüne uygun kompozisyon hazırladınız mı?		
5	Desene, ürüne ve zevkinize uygun malzeme seçimi yaptınız mı?		
6	Kumaşı işlemeye hazırladınız mı?		
7	Uygun teknikle deseni kumaşa geçirdiniz mi?		
8	Kumaşınızı, kasmağınza tekniğine uygun gerdimiz mi?		
9	Makinenizi astragan işi ve blonya iğnesi tekniğine uygun hazırladınız mı?		
10	Makinenizin tozunu alıp bakımını yaptınız mı?		
11	Kasmağa gerdiğiniz kumaşınızı makinenize yerleştirdiniz mi?		
12	Baskı ayağını indirdiniz mi?		
13	Ürün üzerinde desene ve tekniğe uygun Astragan işi ve blonya iğnesi tekniğini uyguladınız mı?		
15	Ürün üzerinde tekniğe uygun kenar temizleme tekniğini uyguladınız mı?		
16	Tekniğe ve ürüne uygun ütü yaptınız mı?		
17	Tekniğe ve ölçüye uygun kalite kontrolü yaptınız mı?		
18	Zamanı iyi kullandınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonucunda eksikleriniz varsa işlem basamaklarına geri dönünüz.

KAYNAKÇA

- **AĞAÇ** Saliha, Birsen **ÇİLEROĞLU** Kalite Kontrol, Ya-Pa Yayınları, 2004.
- ATALAY Sevda, Yayınlanmamış Çalışmalar.
- BAŞARIR Enver, Harun **ÇAKIR**, Zehra Füsun **ÖZKAN** ve Aydın **MUTLU**, **Standardizasyon ve Kalite**, Ekim ,2001.
- KORKUSUZ YÜKSEL Süheyla, **Makine Nakışları**, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul,1997.
- MEGEP, Alan ve Dal Modülleri, 2006.
- YILMAZKURT Gönül, **Makina Nakışı**, Ankara 2002.